

MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

Materiál na rokovanie pravidelnej porady primátora dňa: 10.11.2020	Termín splnenia:
--	------------------

Oddelenie: Oddelenie stratégie a projektov (OsaP) Implementačná jednotka (IA)	Spracovateľ: Mgr. Eduard Donauer Mgr. Viliam Záhumenský Mgr. Michal Hežely Mgr. Soňa Andrášová	Podpis:
	Telefónne číslo: 317	Dátum: 5.11.2020

Vec:

Záverečná správa o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020 (ďalej len „PHSR 2010 – 2020“)

Materiál predložiť do:

- Komisia územného a strategického plánovania, životného prostredia a výstavby
- Komisia dopravy a informačných systémov
- Komisia pre školstvo, vzdelávanie a šport
- Komisia kultúry, ochrany historických pamiatok a mediálna komisia
- Komisia soc. vecí, zdravotníctva a rozvoja bývania
- Komisia pre cestovný ruch a medzinárodnú spoluprácu

Materiál obsahuje:

1. Dôvodová správa
2. Vlastný materiál
3. Návrh záverov

Príloha: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020

1. Spracovatelia:
Mgr. Eduard Donauer (OsaP)
Mgr. Viliam Záhumenský (IA)
Mgr. Michal Hežely (OsaP)
Mgr. Soňa Andrášová (OsaP)
dňa: 5.11.2020

2. Zodpovedný:
RNDr. Mgr. Viera Sláviková
vedúca OsaP
dňa: 5.11.2020

3. Predkladateľ:
Mgr. Ctibor Košťál
riaditeľ magistrátu
dňa: 5.11.2020

Dôvod predloženia materiálu:

Uznesenie mestského zastupiteľstva (MsZ) č. 1020/2010 zo dňa 01.07.2010, ktorým sa ukladá povinnosť predkladať správu o realizácii PHSR 2010 – 2020.

Návrh záverov:

1. PPP schvaľuje Záverečnú správu o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020.
2. PPP odporúča zohľadniť závery vyhodnotenia PHSR 2010 – 2020 pri príprave Plánu Bratislava 2030.
3. PPP odporúča predložiť materiál na rokovanie do vecne príslušných komisií, do Mestskej rady dňa 12.11.2020 a do Mestského zastupiteľstva dňa 26.11.2020.

Dôvodová správa

Zákon č. 539/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov o podpore regionálneho rozvoja (ďalej len zákon o podpore regionálneho rozvoja) ukladá obci povinnosť „analyzovať a hodnotiť úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečovať jej trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj“. Jedným z dôležitých nástrojov na zabezpečenie tejto úlohy je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR“), čo je strednodobý rozvojový dokument, ktorý obec v súlade s uvedeným zákonom povinne vypracováva, na ročnej báze hodnotí jeho napĺňanie a v prípade potreby aktualizuje.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020 bol schválený dňa 1.7.2010 uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy číslo 1020/2010 (ďalej len „uznesenie číslo 1020/2010“). V bode 2 uznesenia č. 1020/2010 sa primátorovi ukladá povinnosť každoročne predkladať Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len „MsZ“) ročnú správu o realizovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020.

Vzhľadom na to, že aktuálne prebiehajú prípravy Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na ďalšie obdobie do roku 2030 (Plán Bratislava 2030), spracovateľský tím rozhodol o predložení správy za celé predchádzajúce obdobie s cieľom poskytnúť vstupy pre strategické plánovanie rozvoja mesta v novom období. Výsledky hodnotenia umožnia posúdiť relevantnosť jednotlivých tematických oblastí a navrhnúť novú alebo upraviť existujúcu sadu merateľných ukazovateľov tak, aby lepšie umožnila kontinuálne meranie výkonu samosprávy.

Vlastný materiál

Na tomto mieste uvádzame niekoľko hlavných zistení zo záverečnej správy o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020. Kompletná hodnotiacia správa tvorí osobitnú prílohu.

Prehľad zistení

- Z pohľadu celkového rastúceho trendu indexu konkurencieschopnosti regiónov (*European Regional Competitiveness Index; EU RCI 2019*) bola celková vízia rozvoja mesta naplnená. Hodnoty RCI dosahujú priemerné hodnoty metropolitného regiónu Prahy. V oblasti kvality inštitúcií (efektivita verejnej správy, dôvera v inštitúcie, vymožitelnosť práva a pod.) však boli v rámci indexu zaznamenané výrazne podpriemerné hodnoty. Najväčší potenciál pre zlepšenie konkurencieschopnosti regiónu tak bude závisieť od ďalšieho skvalitňovania inštitúcií, ich procesov a medziinštitucionálneho prepájania.
- Z hľadiska prírastku obyvateľov, denných dochádzkových tokov reprezentovaných SIM kartami a rastúcej miery výstavby zostáva Bratislava atraktívnym mestom pre obyvateľov Slovenska aj zahraničných pracovníkov. Naopak z pohľadu Európskeho indexu sociálneho pokroku (*European Social Progress Index; EU SPI 2011*), ktorý hodnotí základné ľudské potreby, podmienky na život a príležitosti, vyplynulo celkovo podpriemerné hodnotenie Bratislavského kraja vo väčšine z 51 sledovaných ukazovateľov (hoci index neumožňuje sledovať vývojový trend).
- **Strategické plánovanie rozvoja mesta a jeho napĺňanie v čase realizáciou projektov je do značnej miery znemožnené systémom financovania miestnych samospráv na Slovensku. Približne 70 % bežných príjmov mesta je mimo kontroly mesta.** Analýza rozvojového potenciálu a finančnej situácie hlavného mesta SR (ďalej HM SR) naznačuje štrukturálny problém s dostupnosťou dostatočnej úrovne zdrojov, keďže rozpočet HM SR sa neodvíja od ekonomickej aktivity a úspechu regiónu, ale je určený predovšetkým na základe príjmov fyzických osôb. Navyiac značná časť obyvateľstva s pobytom v Bratislave nie je zohľadnená vo výpočte mestského rozpočtu z dôvodu chýbajúcej registrácie trvalého pobytu. Súčasný regulačný rámec výrazne znevýhodňuje HM SR, pričom Bratislava je vedecko-výskumným, hospodárskym, kultúrnym, akademickým a politickým centrom Slovenska a zo zákona má vytvárať podmienky pre činnosť ústredných orgánov štátnej správy, ako aj zastupiteľských orgánov iných štátov .
- Cieľ podpory mesta ako nadregionálneho centra nebol systematicky dosahovaný, čo sa prejavilo neexistenciou definície mestského funkčného regiónu a jeho využitia pre nastavenie politík územného rozvoja. Slovenská republika je jediný členský štát EÚ, ktorý úroveň mestských funkčných regiónov neinštitucionalizoval a neaplikoval pre implementáciu kohéznej politiky EÚ.
- Proces tvorby akčných plánov s cieľom postupného napĺňania PHSR 2010 – 2020 nebol prepojený na proces tvorby programového rozpočtu a aj jeho monitorovanie a vyhodnotenie boli realizované ako dva paralelné procesy. **Pri vyhodnotení akčného plánu za rok 2018 bolo napríklad možné identifikovať len 4 % celkových výdavkov mesta vo vzťahu k strategickým cieľom PHSR 2010 – 2020.**

- **Z celkového počtu 38 špecifických cieľov bolo 5 splnených (13 %), 18 bolo splnených čiastočne (47.5 %), 5 zostalo nesplnených (13 %).** V tejto súvislosti treba poznamenať, že globálne ani špecifické ciele stanovené v PHSR nespĺňali kritériá SMART cieľov. V mnohých prípadoch napríklad neboli merateľné, tzn. neboli k nim priradené indikátory na meranie progresu pri plnení cieľa, alebo neboli relevantné, **napr. až 10 z celkového počtu 38 cieľov (26,5 %) bolo vyhodnotených ako neuplatniteľných**, keďže ich napĺňanie nie je v kompetencii mestaPríloha: Záverečná správa o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010 – 2020